

Vaertlinck *contact*

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw - Willebroek

Vaertlinck *contact*

Abonnement: 16 euro door storting op ondervermeld rekeningnummer

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Secretariaat

Vaertlinck vzw | p.a. René Pattyn | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek

Contact

tel. GSM 0477 266 537 | vaertlinck@telenet.be | www.vaertlinck.be

Praktische gegevens

Ondernemingsnummer 881 351 205

IBAN BE94 7512 0635 5214 | BIC AXABBE22

Erkende culturele vereniging Willebroek: culw083

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen

Bestuursleden

Annie Van Dessel (Voorzitter)

Eric Van Winghe (Ondervoorzitter)

Gust Van Auwenis (Ere-voorzitter)

René Pattyn (Secretaris)

Guido Van Humbeeck (Penningmeester)

Leon Bernaerts

Emiel Geens

Natalie Geuens

Gary Mantiens

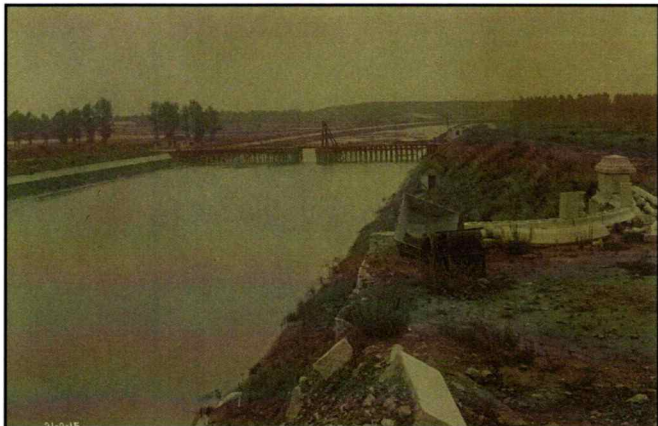
Jan Peeters

Kevin Polfliet

Vaertlinck vzw is lid van

Colofon

Op de cover

Een beeld dat bij het ter perse gaan van deze editie exact honderd jaar oud was, toont ons de minder bekende 'provisoire' brug die tijdens de moderniseringswerken aan het kanaal werd aangelegd ten behoeve van het aannemingsbedrijf van Victor Dumon. Op de voorgrond zien we de restanten van de in de begindagen van de Grote Oorlog vernielde Boulevardbrug.

Editie

Jaargang 10 | nr. 3 | juli - augustus - september 2015

Werkten mee aan dit nummer

Gust Van Auwenis
Gary Mantiërs
Emiel Geens
Leon Bernaerts
René Pattyn
Eric Van Winghe

Redactie en vormgeving

Kevin Polfliet

Eindredactie

Annie Van Dessel
Eric Van Winghe
René Pattyn

Verantwoordelijke uitgever

Annie Van Dessel
Voorzitter
Tisseltsesteenweg 92
B-2830 Willebroek

Redactieadres

Molenweg 24
B-2830 Willebroek
vaertlinck@telenet.be
www.vaertlinck.be

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten of beeldmateriaal kan slechts gebeuren mits schriftelijke toelating van de auteur en vermelding van het tijdschrift Vaertlinck Contact, jaargang en nummer. Elke auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.

Voorwoord

Sol omnibus lucet. De zon schijnt voor allen. De voorbije weken leek het er inderdaad op: de zomer bracht volop mooi weer (op wat regendagen na) en velen vertrokken op vakantie, dus namen wij wat extra tijd om deze nieuwe editie van ons tijdschrift voor u klaar te stomen - dat laatste gezien de tropische temperaturen soms letterlijk.

In dit nieuwe nummer weer een keur aan interessante artikelen - al zeggen we het zelf - over uiteenlopende onderwerpen. Van een heuse 'Vergifstraat' in Willebroek, oorlogstroebelen van de zestiende tot de twintigste eeuw, een geweldige botsing in onze buurstad Mechelen tot 'plezantere' onderwerpen zoals de heropening van de 'zwemdok' en twee opmerkelijke 18de eeuwse reisverslagen... met de trekschuit op de Vaart!

We hopen dat we u als lezer opnieuw kunnen boeien met deze verhalen van 'de tijd van toen' en wensen u alleszins veel leesplezier én een fijne nazomer!

De redactie

Inhoud

<i>Van Vergifstraat tot De Naeyerplein</i>	2
<i>Uit de archieven: Heropening zwemdok</i>	5
<i>Woelige tijden... ook in onze streek</i>	6
<i>12 maart 1906: overstromingsramp Klein-Willebroek</i>	10
<i>Per trekschuit op de Vaart</i>	13
<i>Vroeger en nu</i>	15
<i>Rechtzetting: vernielde bruggen 1940</i>	16
<i>De Grote Oorlog: gesneuvelde soldaten (deel 2)</i>	19
<i>Beelden uit de oude doos</i>	24
<i>Mededelingen</i>	25
<i>Eerste prijs Gust Van Auwenis</i>	25
<i>Advertenties</i>	26

Willebroeck

Louis De Naeyerplaats.
Place Louis De Naeyer.

Een oud zicht op de noordelijke zijde van het Louis De Naeyerplein, die in de volksmond gekend stond als de 'Vergifstraat'. Een voor vele Willebroekenaars nog gekende zaak langs deze kant van de markt was de danszaal Scala, in het gebouw waar thans Blokker gevestigd is (foto GAW)

Van Vergifstraat tot Louis De Naeyerplein

Het Louis De Naeyerplein, oftewel 'De Mèt', is door elke Willebroekenaar gekend. Zoals we in vele steden en gemeenten zien, ontstond dit plein op een kruispunt van buurtwegen, die in het geval van Willebroeck van bewoners en marktkramers eigenaardige (bij)namen kregen. Zo hadden we op deze plaats de Eldoradostraat, de Spiekenstraat en de Vergifstraat.

Het Louis De Naeyerplein zoals we het tegenwoordig kennen, was pas in 1881 klaar, na uitvoering van kasseiwerken. Die kwamen er niet vanzelf: het gemeentebestuur moest er eerst nogal wat tuinbouwgrond voor aankopen. Het destijds genoemde Dammeken - ingesloten tussen twee hagen - was de voetweg die van de Dorpsstraat (huidige August Van Landeghemstraat) naar de Nieuwstraat liep, dwars over het huidige plein dus. Het aangelegde plein had een oppervlakte van iets minder dan 1 ha. Men voerde mettertijd allerlei werken uit en pas in 1988 werd het plein in zijn huidige vorm door toenmalig burgemeester Hugo Adriaenssens officieel geopend. Minder geweten is dat de drie bebouwde zijden van het plein vroeger hun eigen 'straatnaam' hadden, bedacht door bewoners of marktkramers. Stel u voor dat u zich bevindt aan het 'Volkshuis' dan lag vlak voor u de Eldoradostraat, waar nu Carrefour en ook verzekeringen Van Tricht gevestigd zijn. Deze straat dankte haar naam aan de uitgaansgelegenheid Eldorado.

Rechts bevond zich de Spiekenstraat, naar de gelijknamige zaak (waar nu de juwelierszaak Jan Maes zich bevindt). Links tenslotte in de Vergifstraat - naar de oorsprong van deze naam kunnen we enkel raden - vinden wij nu onder meer Blokker, op de plaats waar eertijds cinema Scala gevestigd was. Van laatstgenoemde straat, geven wij u in het kader hiernaast de toenmalige bewoners mét hun beroepen.

Gust Van Auwenis / Gary Mantiërs

De zuidelijke en oostelijke kant van het marktplein stonden bekend als de Eldoradostraat en de Spiekenstraat, naar twee zaken die op deze foto te zien zijn (uiterst links en op de hoek rechts op de voorgrond) (foto GAW)

De bewoners van de Vergifstraat...

Wij beginnen met de Markt 1 of het L. De Nayerplein 1 en vermelden telkens woonstnummer, naam, beroep en geboortedatum (voor zover bekend).

1.	EMMERS Jules	drukker	30-07-1888
	HERMANS Dympfna	winkelierster	09-10-1897
	EMMERS August	drukker	26-12-1925
	EMMERS Frans	technieker	16-05-1927
2.	PINTENS August	beenhouwer	21-12-1883
	VAN BERKELAER Dorothea	zonder beroep	22-01-1882
	PINTENS Frans	beenhouwer	14-03-1912
3.	VERBRUGGEN Albert	Cinema Scala	02-07-1871
	VERBRUGGEN Maria	zonder beroep	20-01-1894 dochter
	VERBRUGGEN Victor	aannemer	01-03-1902 zoon
	VERBRUGGEN Constant	autobusuitbater	22-08-1906 zoon
	VERBRUGGEN Jozef Albert	???	26-09-1896
	NAUWELAERS Anna	zonder beroep	12-12-1897
	VERBRUGGEN Rosa	zonder beroep	12-10-1922 dochter
4.	DE JONGHE Laurent	Pasteibakker	01-12-1883
	MERTENS Maria	zonder beroep	07-04-1884
	DE JONGHE Josephine	zonder beroep	11-01-1916 dochter
	DE JONGHE Clara	zonder beroep	09-03-1919 dochter
	DE JONGHE Adolphine	zonder beroep	28-09-1921 dochter
5.	VERBRUGGEN Prospère	beenhouwer	24-10-1888
	MARIEN Irma	zonder beroep	07-10-1896
	VERBRUGGEN Louisa	zonder beroep	04-04-1923 dochter
	VERBRUGGEN André	zonder beroep	31-08-1924 zoon
	VERBRUGGEN Maria	zonder beroep	06-01-1926 dochter
	VERBRUGGEN Maurice	zonder beroep	29-01-1930 zoon
6.	DE NIES Gustaaf	bediende	09-03-1888
	EECKELAERS Maria	zonder beroep	08-04-1888
	DE NIES Albert	???	29-02-1916 zoon
7.	SMETS Egied	koperslager	23-06-1876
	MEES Caroline	zonder beroep	22-04-1880
8.	DE ROECK Constant	electricien	13-12-1888
	LAUREYS Maria	zonder beroep	12-06-1888
	DE ROECK Karel	electricien	30-05-1914 zoon
	DE ROECK Maria	zonder beroep	13-08-1919 dochter
	DE ROECK Elise	zonder beroep	11-02-1922 dochter
	DE ROECK Philip	electricien	30-01-1929 zoon
9.	REVERAERT Josephus	vishandelaar	03-09-1865
	THEUNIS Caroline	zonder beroep	26-02-1865
10.	VAN BERCHEM Henri	handelaar	29-05-1857
	ORBAN Delphine	winkelierster	07-06-1882
	VAN BERCHEM Celina	zonder beroep	07-03-1908 dochter
	VAN BERCHEM Julia	zonder beroep	27-12-1909 dochter
	VAN BERCHEM Olga	zonder beroep	01-08-1913 dochter
	VAN BERCHEM Marcel	???	15-12-1922 ???

GEWELDIGE BOTSING TUSSCHEN ELECTRISCHE TRAM EN AUTO TE MECHELEN

De meeste van onze lezers zullen zich niet, of slechts vaag nog herinneren, dat er door het Mechels centrum eertijds stadstrams en buurttrams reden. Dat er zelfs met verkeer van voor de oorlog (WOII) soms ongelukken gebeurden, leert ons dit stichtelijk artikel uit de Gazet van Mechelen uit 1934. Deze aanrijding had plaats in de Bruulter hoogte van het Atheneum Pitzemburg. Er waren o.a. twee scholieren uit onze buurgemeente Kapelle-op-den-Bos bij betrokken. We hebben bewust de tekst gelaten zoals hij destijds verscheen in de krant - dus ook de spelling van het Nederlands van toen ongewijzigd gelaten.

Originele tekst uit de Gazet van Mechelen, november 1934

Donderdagnamiddag, omstreeks 2,30 ure, had er op de Fonteinbrug eene botsing plaats, die als bij wonder geen menschenlevens heeft gekost. Voor het verkeer en voor de voetgangers is het voor en achter de brug allergevaarlijkste doorgang, bij het, om het zo te zeggen, onophoudend tramverkeer. Zoo kwam uit de Lange Schipstraat de handelaar Quienen Fr. R., wonende Vogelenzangstraat 20 te Cortenberg, met zijn autocamionette gereden om in de richting van den Vijfhoek de brug op te geraken. Voor den auto, op het voetpad van de brug

gingen J.B. Moortgat 38 jaar oud, werkman aan de telegraaf en telefoon, met zijn fiets aan de hand, en drie meisjes, de 13-jarige Mathilde Heyvaerts, uit de Statiestraat 16 en de 12-jarige Simonne Van Hoeck, uit de Nieuwstraat, beiden van Capellen-op-den-Bosch. De twee meisjes gaan te Mechelen naar school en begaven zich naar de statie. Het derde meisje is de genaamde Elisa Paternoster, van dezelfde ouderdom, die eene boodschap ging doen en in de St-Jacobsstraat te Mechelen woont. Toen de auto van Quienen juist de brug opdraaide, werd hij aan zijne reservewielen gevat door de elektrische tram, met eene remorque, van Rumst, gestuurd door wattman Jos Horemans, die in dezelfde richting naar de statie reed.

De auto werd een heel eind op de brug gesleurd en als verpletterd tusschen de ijzeren brugleuning. Op hunne beurt werden nu Moortgat met zijn rijwiel en de drie meisjes door de auto meegesleurd en verpletterd tusschen den auto en de brugleuning. Gelukkig dat de wielen van den auto vóór het voetpad bleven steken en het rijwiel tusschen auto en brugleuning geprangd bleef zitten, of de 4 personen waren doodelijk verpletterd geweest of in het water gevallen. Nu echter bekwamen de twee schoolkinderen Mathilde Heyvaerts en Simonne Van Hoeck slechts lichte kneuzingen. De werkman Moortgat werd erger aan het linkerbeen gekwetst en het meisje Elisa Paternoster werd de linkerarm gebroken en heeft daarenboven inwendige kwetsuren. De vier gekwetsten werden bij dokter Van de Merckt, in de Lange Schipstraat gebracht. Na voorlopige verzorging werden Moortgat en Elisa Paternoster voor verdere verzorging naar de Sinte-Elisabethkliniek overgebracht. De twee andere meisjes konden na verpleging naar de statie gaan om naar huis te keeren. Politieofficier Claes, die verwittigd werd, kwam ter plaatse voor het onderzoek, alsook het parket.

Archief Gazet van Mechelen november 1934
Bewerking Eric Van Winghe

WILLEBROEK ZWEMSTADION

GEMEENTELIJK ZWEMDOK
van **WILLEBROEK** — **Dr. Persoonslaan**

HEROPENING OP ZONDAG 15 MEI 1949

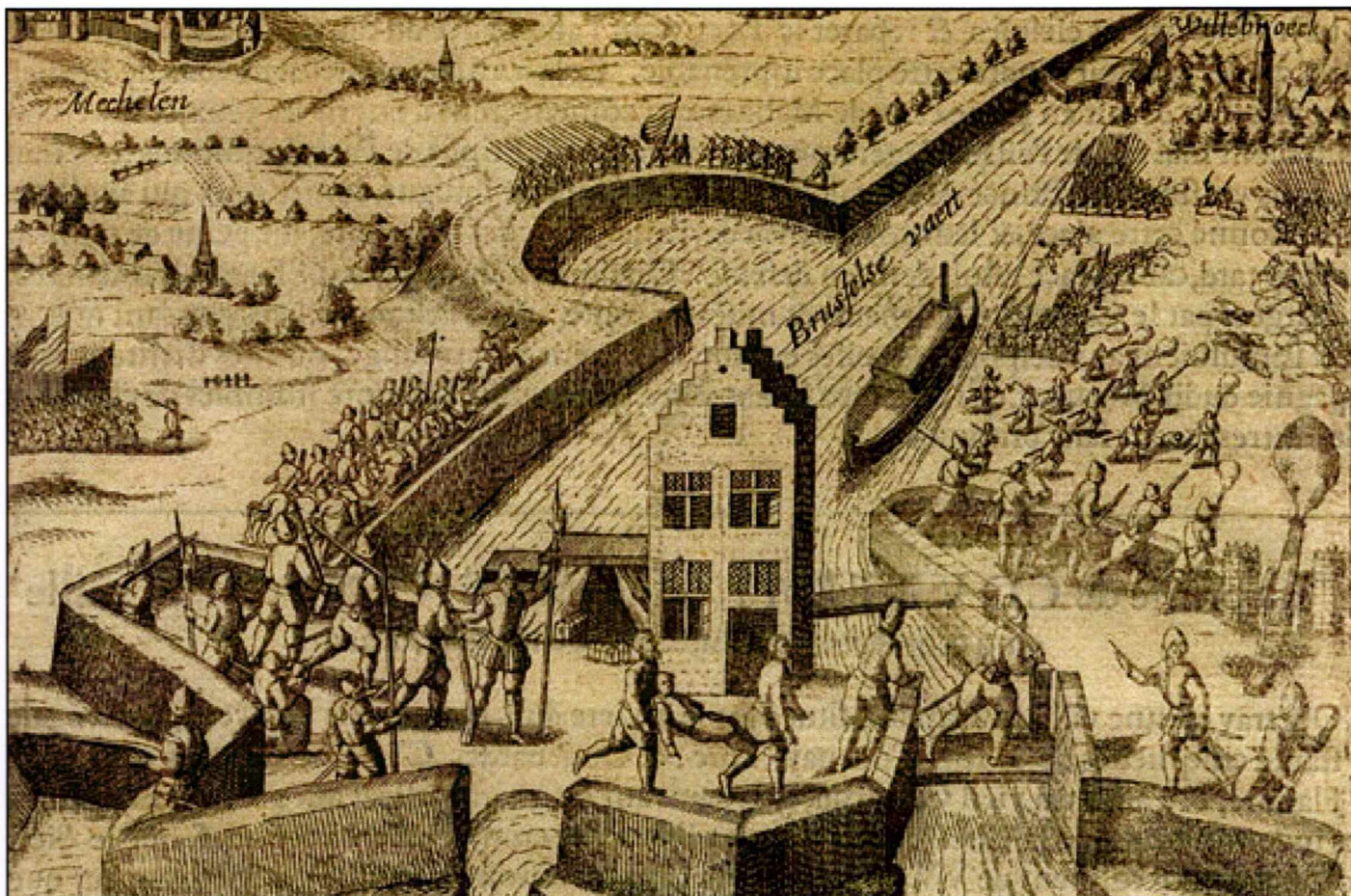
Het zwemdok is toegankelijk: Elke werkdag van 14 tot 21 uur.
(’s Vrijdags van 14 tot 16 uur uitsluitend voor vrouwen)

Op ZON- en FEESTDAGEN: van 9 tot 13 uur.

INKOMPRIJS: Kinderen - 1 fr. — Volwassenen - 2 fr.

Druk TOON BRUYNINCKX, Willebroek.

Willebroekenaar moet tegenwoordig een zwembad delen met Kapelle-op-den-Bos, maar nog niet zo lang geleden, nog vóór de bouw van het inmiddels ook verdwenen overdekte zwembad De Schalk, kende onze gemeente een heus ‘zwemstadion’ in openlucht, achter het vroegere postkantoor tussen de Floridastraat en Dokter Persoonslaan. Hier zien we een affiche ter gelegenheid van de heropening van het zwembad, dat met kanaalwater werd gevoed en dat op vrijdag van 14 tot 16 uur blijkbaar ‘uitsluitend voor vrouwen’ toegankelijk was... (afb. GAW).

Deze bekende, op een ets van Frans Hogenbergh gebaseerde tekening van Baudartius uit het werk 'Les guerres de Nassau' toont de befaamde slag bij Groot- en Klein-Willebroek anno 1579, met op de voorgrond de Rupelschans te Klein-Willebroek. Dit treffen tussen Staatse en Spaanse troepen is slechts een van de 'troebelen' die zich in de woelige zestiende eeuw afspelen in onze regio (afb. verz. K. Polfliet).

Woelige tijden, brandstichtingen, plunderingen, klokkenroof... ook in onze streek

De 80-jarige Oorlog. Opkomst van protestantisme leidt tot religieuze, maar ook politieke verdeeldheid. De Katholieke Contrareformatie kwam als reactie op de Protestantse Reformatie. Toenemende weerstand tegen het Spaans bewind door de 17 Provinciën met opstand als reactie tegen repressie, belastingen en inquisitie: verdeeldheid tussen Staten Generaal die de vorst steunen en de Provinciale Staten die de rebellen, ketters, geuzen aanhangen. Moeilijke keuze voor de steden. Hoe evolueerde dit?

Slaan we het vlot leesbare 'Geschiedenis van de Lage Landen' van Jaap ter Haar (uitgave Fibula-Van Dishoek, 1990) er op na, dan vinden we daarin op pagina's 222 tot 272 volgende sleutelmomenten.

- 1565 Vrije predicatie en vrij geloof.
- 1566 Strijd tegen Inquisitie – Calvinisten te Antwerpen, hagepreken – Verbond der Edelen – Beeldenstorm en plunderingen – Willem van Oranje was na zijn vertrek uit Antwerpen te Brussel, maar keert terug.
- 1567 Antwerpen in handen van de rebellen. Uittocht van veel edelen o.a. Willem van Oranje, was dit jaar te Willebroek (met Egmont), weigert eed aan de koning.
- 1568 Raad van Beroerten, rechtbank onder hertog Alva als reactie op beeldenstorm.
- 1570 Generaal Pardon te Antwerpen (maar uitzonderingen).
- 1572 Inname van den Briel door de protestantse geuzen onder Lumey.
- 1573 Alva weg. Requesens komt.
- 1574 Generaal Pardon: kollektief geweigerde verblijfsvergunning nu wettelijk geregeld.
- 1575 Overlijden van Requesens, begin van crisis (tot 1585). Spaanse soldaten moeten weg.
- 1576 Pacificatie van Gent: overeenkomst tussen gewesten van de Nederlanden tegen Spanje na de Spaanse Furie van muitende spaanse soldaten bij niet uitbetaling van soldij. Oranje hoofd van de opstandige "generaliteit". Don Juan nieuwe gouverneur.

- 1577 Antwerpen in handen van de Staatsgezinden tegen Don Juan die tot vijand van het vaderland wordt uitgeroepen.
- 1578 Calvinisten en Lutheranen krijgen kerken, maar later verbieden ze in veel steden de katholieke religie. Dit leidt tot Unie van Atrecht (aanhangers van Spanje, vooral in de Zuidelijke Nederlanden) versus Unie van Utrecht (aanhangers van opstandelingen in het Noordelijk deel – Calvinistische Regering)

Hoe vertaalde dit alles zich in onze eigen streek, en meer bepaald in het Mechelse? De Chronycke van Mechelen by J.B. Vander Haert in den Gulden Helm tot Loven haalt in dit verband enkele markante feiten en gebeurtenissen aan, die we hieronder opsommen.

Januari 1578

Aankomst van Aartshertog Mathias (nieuwe gouverneur der Nederlanden) vanuit Antwerpen in Mechelen. Prins Willem van Oranje passeert door Mechelen vanaf Vilvoorde samen met vs Mathias naar Brussel. Paus Gregorius XIII verleent aflat aan alle "Geloovige Christenen die gegaen waeren oft die metter tijdt gaen sauden ten Oorloge in de quartieren van de Nederlanden in den Leger van den Coninck Philippus van Spangnien ... tegen de ketters ende heretiken, rebellen ende vyanden van het Heyligh Roomsche-Catholycke Geloove". Te Gemblours heeft Prins Don Juan van Oostenryck die in zijn vaandel droeg "In hoc signo vincam Hereticos. In dit teecken hebbe ik de Turcken verwonnen: In dit teecken sal ick de ketters verwinnen" inderdaad "het Staeten Leger geheel verslaegen" met de hulp van zijn luitenant Alexander Farnese prins van Parma.

Februari 1578

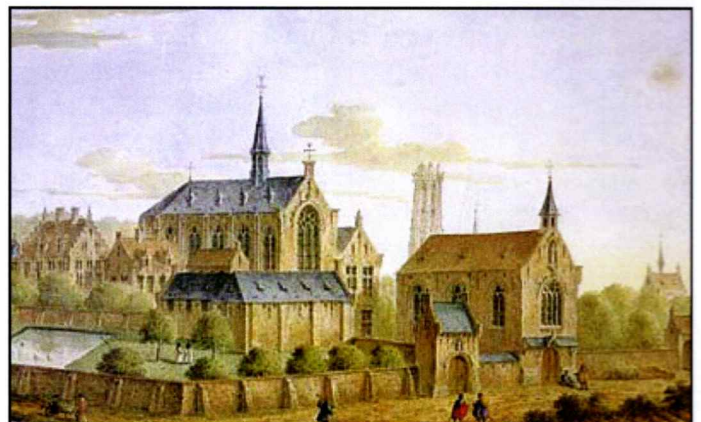
Bij het bericht van deze overwinning was er grote onenigheid tussen de Mechelse burgers: sommigen wilden de stad, die dan zonder garnizoen was, aan Don Juan overgeven als hij "eenige krijchs-benden" kon zenden. Maar die bedoeling werd door de tegenstrevers ontdekt. Door de Staeten werden dan als tegenzet in stilte compagnien in de stad gebracht die "allenskens het Paleys ende de Merckt in haere macht naemen" en enkele koningsgezinden werden in de gevangenis gegooid. Er was ook pest te Mechelen.

Alle forten buiten Mechelen werden met wachters bezet. Te Heffen op het "Block-huys" bijvoorbeeld een korporaal met vijf soldaten. Toen dan vanuit Leuven "ses hondert Ruyters (van Don Juan van Oostenryck) met soo veel Musquetiers achter hunnen rugge op haere peerden hebbende, welke sig vertoonende by de poorten, warden met loode eekels ofte cogels van de vesten begroet, als oock met canon-ballen van halve canons, soo dat sy bevonden, dat aldaer door de Staeten crychs-volck in-geleyt was ende haere aencomste te laet quam". Zo bleven de Staatsgezinden, Patriotten genoemd, toch nog baas te Mechelen, alhoewel de meerderheid van de burgers zich aan Don Juan wilden overgeven. Te Leuven was dit al gebeurd.

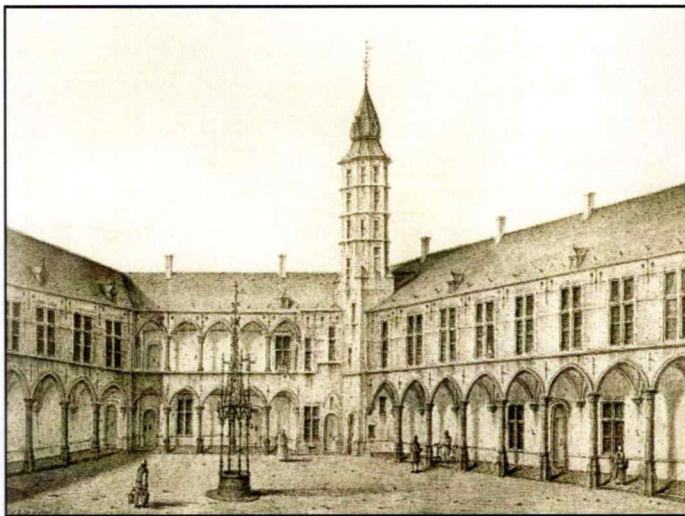
Uit voorzorg om te voorkomen dat troepen onder het bevel van Don Juan in de kloosters buiten Mechelen zouden

logeren, werd "op den sesden dach der selver maendt (Februarij), sijnde doen vetten Donderdacht al bevel gegeven dat deze "afgebrandt ende geruineert moesten worden". Het *nonnenklooster van Bethaniën* (zie afbeelding) gelegen buiten de Adegempoort dezelfde dag "naer noenen brandense de schuere, Peerde-stal ende Coy-stal al aff". De volgende dag werd bij hen door goede vrienden voorkomen dat er verder afgebrand werd om te kunnen vluchten, maar in hun klooster "was soo veel quaet raspalie, die stalen ons (de nonnen) goet alomme daer sy costen". Maar niets hielp want de dag daarop (10/02) "quamense metter macht met tortsen, en met groot geweld, doen stakense in brandt rontsom aen, datter niet en bleef, dat niet stont en bernende, soo dat men vander hitte ende roock meynde te versmachten". De nonnen zijn dan toch maar gevlucht!

In het klooster te Muizen (zie afbeelding pagina 9) waren hiervoor zes weken lang 50,60, zelfs 100 soldaten "die men hiet Geusen" gelegerd. Ze hadden zich tegoed gedaan aan bier en wijn. Gans de kloostervoorraad was niet genoeg. De nonnen hadden nog moeten bijkopen. Paarden, wagens en hout uit hun bossen werden door de soldaten aangeslagen. De (militaire) situatie was nu totaal veranderd. Als gevolg daarvan ondergingen de nonnen hetzelfde lot als hun collega's: "ons Clooster geheel verdestruert, en alle onse schoone edificien om verre gesmeten, ende alles wegh genomen datter was, tot het loot toe, het gene sy alle hebben medegenomen, gelyck de soldaeten selver hebben geseyt, dat sy wel om vyf hondert guldens loot hebben wegh gedraegen, is niet eenen ancker in ons Clooster gebleven: schuere ende solders hebbense al ontstucken gesmeten, allen de Cellen op den

Het Bethaniënklooster op zijn oorspronkelijke ligging, langs de Dijle, buiten de stadspoorten van Mechelen in de buurt van de huidige Battelsesteenweg (afb. naar J.B. De Noter, Stadsarchief Mechelen).

Het Hof van Hoogstraten in Mechelen, op de plaats waar thans het scholencomplex van BIM-SEM zich bevindt. In april 1578 arriveerden hier "...de soldaten comende van 't Fort van Willebroeck" (afb. Erfgoedbank Hoogstraten).

Dormter ende in de infirmerie die hebben sy affgebroken, ende van de berderen hunne tenten gemaect".

Alles afgebrand hebben ze hier niet, want later stuurden ze nog wagens onder begeleiding van soldaten "om nogh eenige meubelen, die aldaer noch ongestolen souden bevonden worden, mede te vueren, ende men heeft ingebracht den Brauw-ketel, den Rosmeulen, cuypen ende alderleye materialen van yier 't gene men heeft connen becomen". Wat men dan niet kon meenemen liet men aan de soldaten bemerkende " nu wel dat het buyten menschelycke hope was , dat men tot Muysen noch Cloosteriche-wyse soude wonen".

Het klooster van Thabor "is ten selven tyde oock geheel afgebrand ende gedestruueert". Moest er ook aan geloven , is "verbrandt ende afgebroken de Parochiale Kercke van den H. Geest in de Parochie van Neckerspoel buyten de Diestersche-poorte". De Mechelse stadsrekening vermeldt: "Betaelt ses werck-lieden, die de clock-spyse afgedaen hebben van den thoren van Neckerspoel". Als 'kannon-spijs' konden ze die waarschijnlijk later beter gebruiken .

Het klooster van de Victorinnen van Blyenberg, die men gewoonlijk de nonnen van Mechelen noemde, was reeds in 1572 afgebrand. Klooster van de Ziekelieden, St. Niklaas-kerk buiten de Koepoort, klooster en kerk van Hanswijk evenals het Groot Begijnhof ondergingen hetzelfde lot of werden afgebroken. Het materiaal van "afbrekender Kercken, Cloosters ende Daken der Stadts poorten" werd verkocht.

"Aengaende de Clocken, die van de Thorens gedaen warden: Betaelt Meester Peeter Van den Geyne voor Clock-stoffe gerafineert te hebben, bij quitt. 12. guld. Betaelt Peeter De Hauthe Straetwaegenaer van eene clocke gevoert te hebben, ses stuyv. Somon Versprycke van de clocken tot Scelle en Aerselaer afgedaen te hebben met

syn gesellen, 15. gul. Cornelis Bernaerts met syn gesellen, die clocken afgedaen hebben 12 guld. aen den selven noch voor als boven 10.guld., aen seker soldaeten die de clocken gehaelt hebben van Sempys by ord. van mijn Heer van Bours Gouverneur, ses guld. Hendrick Vlemincx met syn gesellen van clocken afgedaen te hebben op diversche Dorpen, 27. guld. 15. stuyv. Ontfaen van Marck Utemans te cause van negen duysent twee hondert vyfen dertich pond clock-spyse, tot acht guld. vyf stuyv. gecort 10. par 100. het scoop gewicht, beloopt 761. guldens".

April 1578

In het hof van Hoogstraten (zie afbeelding) alhier zijn "gearriveert de soldaten comende van 't Fort van Willebroeck". Dezelfde maand "quaemen verscheyde doode Lichaemen aangedreven tot Mechelen van het stedeke Zichem ofte Ziechene geseyt, langs den Demer in de Deyle, van personen de welcke men seyde van de contagieuse sieckte gestorven te zyn; waer over aen eenen Schouwvaeger betaelt warden seven guldens ... om dat hy vyf-entwintich doode Lichaemen gevist ende begraven hadde". Geestelijken en wereldlijken moesten de eed van trouw doen aan het Oranje bewind.

Mei 1578

In Mechelen was men bezig zoals men in andere steden "staende onder het geweld der Staeten, oock gedaen hadde, van het silver-werck, van alle de Kercken van Mechelen, als oock de Cassen oft Reliquairen, daer de Reliquen der Heyligen in gestelt waeren, wech te nemen, ende naer Antwerpen te voeren, om gelt te vinden tot betaelinghe der soldaeten". De "silvere vergulde Kasse, daer de Reliquien van den Heyligen Rumoldus... in gestelt waeren" had men heimelijk verborgen, maar later werd de plaats verraden.

Men kon na onderhandeling voorkomen dat ze naar Calvinistisch Antwerpen gevoerd werd, maar toch werd ze voor 19.296 ponden en 2 schellingen gesmolten. Hiermee werden de lasten van de stad en de soldaten betaald. Voor "de Heylige gebeenten van S. Rombouts" werd een houten kast gemaakt. 14 religieuzen (jesuïeten) werden door de "Calvinistische Regering" uit Antwerpen naar Mechelen ingescheept, later ook minderbroeders.

Augustus 1578

Gevechten te Rijmenam tussen de Staatsen en Don Juan, maar Mechelen bleef onder de Protestanten.

Oktober 1578

Overlijden van Don Juan van Oostenryck in de legerplaats van Bouge in de buurt van Namen. Alexander Farnese prins van Parma wordt zijn opvolger. Antwerpen sluit aan bij de Unie van Utrecht.

1579

Gouverneur Olivier van de Tympel maakt zich meester van Mechelen. Farnese sluit vrede van Atrecht. Mechelen gaat over naar Farnese. Alexander Farnese, hertog

van Parma, heroverde geleidelijk de opstandige Zuidelijke Nederlanden voor de koning van Spanje. Mechelen bleef Calvinistisch tot in juli 1585 als een van de laatst heroverde steden. Als gevolg daarvan blijven ze katholiek. Nadien blijft de verdeeldheid van de vroegere Zeventien Provinciën zowel politiek als religieus.

Ooggetuigen

Over die bewogen periode vonden we verschillende jaren later enkele getuigenissen bij de Mechelse notaris Van Meere (SAM 09/12/1589).

Peeter Joossens ongeveer 28 jaar oud, "groff smit", poorter te Mechelen verklaarde op verzoek van meier en gezworenen van Heffen en Leest dat in 1580 "corts naer de jnvasie vanden vijanden ende sarpriuse deser voors. stede" Anthony vanden Maele, Antwerpenaar, "ghecommen js binnen het artillerie huys deser stede". Hij heeft "doen ter tijdt op eenen orts oft zekeren cleynen straetwagen doen oplaeden twee groote clocken waeraff deene competeerde ende toebehoirde der voorscreven prochie van Leest ende dandere der prochie van Heffene".

Hij zag toen dat vanden Maele "de voors. clocken tschepe ghedaen laden heeft ende ghevuert naer Antwerpen". Later heeft Joossens diezelfde klokken gezien "aende nyeuw waghe jnden byvanck vande minderbroederen clooster tot Antwerpen". Hij was heel zeker dat het die klokken waren. Hij verklaarde ze "wel te kennen deur dien hij opde zelve zoo tot Leest als Heffene respectie dicwils daeroppe ghespelt, gebeyaert, ende gheluyt heeft gehad". Hun toon kende hij ook goed daar hij "binnen der prochie van Heffene den tydt van zeventhien jaeren lanck continuel[yck] ghewoont heeft gehad".

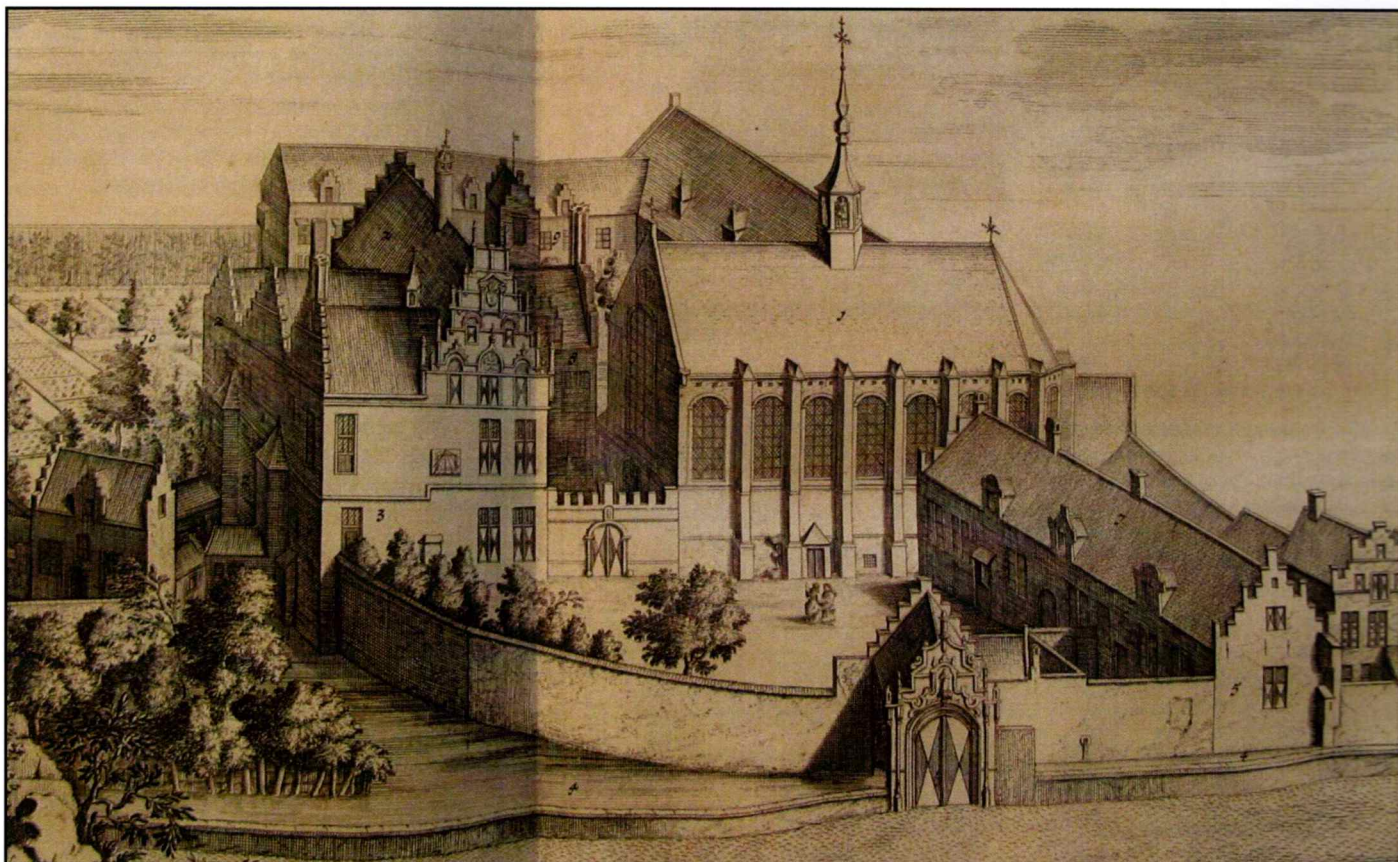
Niet enkel over klokken wist hij iets te vertellen. Hij had ook gezien dat vanden Maele "de schuren vande gestofeerde vergulde tafereelen jnt voorsc. artillerye huys daerse op solder ghestelt waeren jn kisten ghepackt heeft gehad ende de zelve ghedaen vueren heeft naer Antwerpen. Hij deed zijn verklaring "jnden bonten os ghestaen aen dagedhem plaetse ter presentie van deersame persoonen Mr. Peeter vanden Gheyne (zie hoger), Peeter diddens, Jan ooster ende Hans verhyck".

Er was nog een andere getuige van die gebeurtenissen. Jan Verbercht, timmerman, 48 jaar en poorter van Mechelen, was door de meier van Heffen wettelijk gedagvaard. Ook hij had in 1580 "corts naer de Surprinse deser stede gheadsisteert met eenen Jan oostermans van Leest jnt artillerye huys ... (alwaer hy attestant doen terttydt woonde) met mest gedeckt heeft gehad twee clocken te weeten de ghene van Leest ende Heffene". Wie gaat ze daar zoeken?

Kort daarna was Anthonij vander Maele gekomen "beyde voorsc. clocken daerse gedeckt waren heeftse comen ontdecken en[de] dedese vuyt het voorsc. artillerye huys voeren". Ook hij kende die klokken "deurdyen hy de zelve zoo tot Leest als Heffene zelve heeft helpen affdoen"vanwaar ze naar het artilleriehuis werden gevoerd. Hij zag ook dat vander Maele "zekere figuren van belden de welcke boven op solder gheset waren mede ghedragen heeft gehad".

Als dat geen spannende tijden waren! Pas in 1648 kwam er een einde aan de Tachtigjarige Oorlog met een Twaalfjarig Bestand van 1609-1621. Langzaam zal de rust in onze gewesten terugkeren.

Leon Bernaerts

Het klooster van Muizen waar in het voorjaar van 1578 zes weken lang 50,60, zelfs 100 soldaten "die men hiet Geusen" gelegerd lagen en zich te goed deden aan de voorraden van de zusters (afb. Leon Bernaerts)

Historisch verhaal over de overstroming van 12 maart 1906 te Klein-Willebroek

Bij het hoogwatergetij van 12 maart 1906, omtrent 5 ure namiddag, brak op het gehucht Klein-Willebroeck, ten gevolge van de overvloedige waters en eenen hevigen Noord-Westenwind de Rupeldijk door op een lengte van ruim 32 meter.

Met geweld stroomde het water over de landerijen en vernielde op zijnen doortocht boomen en gewas. Op weinige stonden liepen kelders en gelijkvloers onder van een groot getal woningen van het gehucht Klein Willebroeck en waren de bewoners verplicht met hunnen huisraad te vluchten; nabij den dijk, rechtover den doorbraak, stortte het werkhuis in van den timmerman Aug. Deweerdt en werd het houtmagazijn volkomen medegesleept.

Op een uur tijd stond de gansche vlakte tusschen Groot en Klein-Willebroeck overwaterd.

De landbouwer vluchtte met zijn vee, huisdieren en hoenders kwamen om.

Alle verbinding langs de provinciale baan van Groot naar Klein-Willebroeck en langs den steenweg op Ruysbroeck werd onderbroken; het water bereikte op sommige plaatsen een meter hoogte.

De gemeenteschool werd ondergespoeld en de leergangen onderbroken. Naar de kerk versperde het water den doorgang, zoodat de goddelijke diensten eveneens werden opgeschorst.

Rond 5 ½ ure begon het watertij te vallen en onmiddellijk daarop werden de eerste voorzorgsmaatregelen genomen, om verdere onheilen te vermijden.

Het Schepencollege had zich ter plaatse begeven en woonde de werkzaamheden bij. Door het pompierskorps en een zestigtal arbeiders der werkhuisen De Naeyer geholpen beijverde zich de bevolking van Klein-Willebroeck aan het versterken en verhoogen van den tusschendijk – gezegd zomerdijk van het Schoor – om te beletten dat, bij een volgend hoogwatergetij, de waters verder over de gemeente stroomen.

Gansch den nacht door werd hier ieverig aan doorgewerkt en men gelukte er in de waters in hunne bedding te houden.

In een vergadering besloot het Polderbestuur der herstellingswerken onder eigen beheer uit te voeren en dezelve op maandag 19 maart aan te vangen. De kosten werden geschat op ongeveer 15.000 frank.

Middelerwijl werd er voortdurende gewerkt aan de versterking en de verhooging van den Zomerdijk en om den afloop der waters zoveel mogelijk te bespoedigen.

Dank aan de krachtdadige maatregels door het Polderbestuur genomen, was het water van 15 Maart af in zoo groote hoeveelheid in de rivier afgelopen dat op Zondag 18 Maart, de kruin van de steenwegen zichtbaar werd.

Voor dien dag ook kon men zich rekenschap geven van de schade door de overstroming aangericht.

Met den heer Aug. De Weerdts wiens werkhuis was weggespoeld moest de heer Victor Scheltjens, zoutzieder, als het meest door de ramp geteisterd beschouwd worden. Deze laatste beraamde zijne schade op ongeveer 13.000 fr. Bestaande in het verlies van een groote hoeveelheid zout en in beschadiging aan zijne werkhuisen veroorzaakt.

Bij den landbouwer was de schade insgelijks aanzienlijk, vernieling van den oogst, kosten van onderhoud der

runddieren in stallen buiten de hoeve; schade aan de stallen, aan voeder en veldvruchten.

Buitendien leed de heer D. Lamot een merkelyk verlies door het bederf van een groote hoeveelheid mout in zijne brouwerij, een twintigtal werklieden bleven verschillende dagen werkeloos en meer dan veertig huisgezinnen der geringe klas dienden schadeloos te worden gesteld.

Een hulpcomiteit samengesteld uit vertegenwoordigers der verschillende politieke gezindheden, onder de bescherming der plaatselijke overheid met het doel aan de slachtoffers hulp te verstrekken kwam tot stand en besloot een liefdadigheidsfeest in te richten.

Het comiteit vergaderde verschillende malen op het gemeentehuis onder het voorzitterschap van den heer Robert Peeters, Burgemeester, met de heeren Victor Erix en Petrus Peeters als ondervoorzitter, de heeren Ernest Mertens en Amedée Masquille als secretarissen en den heer August Emmers als schatbewaarder. Het telde een dertigtal leden.

Inschrijvingslijsten en inkomkaarten voor den kunstavond die voor 24 maart belegd was, werden in omloop gebracht.

Het feest, ingericht door de Willebroeckse jeugd en de menschlievende volksmaatschappijen der gemeente met de medewerking van verscheidene vreemde kunstenaars was buitengewoon wel gelukt.

Dinsdags na het feest, den 27 Maart om 8 ure 's avonds werd het comiteit ten gemeentehuize bijeengeroepen, tot het opmaken der rekening en het bespreken van de verdeeling der opgebrachte som, tusschen de slachtoffers der ramp.

De heer voorzitter bedankt op deze vergadering in welgepaste woorden de leden van het hulpcomiteit voor de eenparige en ieverige medewerking die zij verleend hebben tot het welgelukken der onderneming.

Hij deed den schatbewaarder lezing geven van den uitslag der geldinzamelingen.

De totale ontvangsten, inschrijvingslijsten en verkoop van kaarten alsmede de opbrengst van eene afzonderlijke geldinzameling door het muziekkorps "Vooruit" beliepen op 3520,35 fr., de uitgaven slechts op 8465 fr. Zijnde het bedrag van enkele noodzakelijke onkosten voor het feest. Vervolgens deelt de heet Voorzitter aan het comiteit een schrijven mede van den heer Gouverneur der provincie, waarbij deze hooge ambtenaar het Comiteit eene som van 1.000 fr. ter hand stelt vanwege het provinciaal hulpcomiteit om te dienen tot onmiddellijke ondersteuning aan de huisgezinnen door de ramp beproefd.

Deze krachtige bijdrage wordt met geestdrift toegejuicht en het comiteit stuurt een adres van dankbetuiging aan het provinciaal hulpcomiteit.

Daarna wordt besloten zoo voor Groot- als voor Klein Willebroeck, onder de leden van het comiteit eene commissie aan te stellen gelast bij de beproefde inwoners het verlies te gaan vaststellen en de eerste dringende hulp te verleen.

Voor het gehucht Klein-Willebroeck werden hiertoe aangeduid de heeren Amedée Masquille, Jozef Saerens, Frans Thys, De Smedt Petrus en Coemans Jules; voor Willebroeck de heeren Victor Erix, Ed. De Heel en Frans De Boeck. Hierbij voegden zich later nog de heeren Louis De Boeck en Henri Van Bosch, G. De Goeyse en Fr. Willems, de beide eersten uitsluitelijk voor wat de opname betrof van de schade door den landbouwer geleden, de twee laatsten voor wat de schade aanging aan de gebouwen aangericht. Deze beide afgevaardigingen leverden bij het hulpcomiteit een verslag in over hunne werkzaamheden naar hetwelk de verdeeling der hulpelden geregeld werd.

De som van 4435,70 fr. Waarover het comiteit beschikte liet toe het meerendeel der slachtoffers ten volle schadeloos te stellen. Eenige, meer beproefden bekwamen eene geddeltelijke schadeloosstelling.

Aan het provinciaal hulpcomiteit werd daarna een volledig verslag ingezonden over de schade door de inwoners ondergaan met opgave voor ieder afzonderlijk van den aard en het beloop van het verlies en van de verleende hulp.

Het comiteit vroeg tezelfdertijd aan deze instelling de ontbrekende hulpelden aan en aanzocht den heer Gouverneur Voorzitter voetstappen te willen aanwenden om den heer Victor Scheltjens, die belangloos zijn deel in het hulpfonds voor de geringen had afgestaan in zijne verliezen te vergoeden.

Een blijvend bewijs van al het goede door het hulpcomiteit verricht is wel de brief van dankbetuiging onder-
teekend door al de ondersteunden ten getale van 79, aan het hulpcomiteit toegericht.

Aan de Heeren Voorzitter en leden van het Hulpcomiteit voor de overstromden van en te Willebroeck.

Mijne Heeren,

De ondergeteekenden inwoners van Klein-Willebroeck rekenen het zich ten plichte U allen hunnen hartelij-
ken dank toe te sturen voor de spoedige en milde hulp welke zij door uwe goedgehartige tusschenkomst hebben
genoten als vergoeding voor de schade, welke zij door de laatste overstroming hebben geleden.

Deze dankbetuiging strekt zich niet alleen tot U uit, Mijne Heeren, zij is ook gericht tot al degenen die zoo
bereidwillig hebben bijgedragen om in korte tijd zulk belangrijk hulpfonds te verzamelen.

Dit strekt de Willebroecksche bevolking tot eer en bewijst dat men altijd op haar rekenen mag wanneer het er
op aan komt, goed te doen.

De ondergeteekenden durven U verzekeren Mijne Heeren, dat zij nooit uwe edelmoedige handelswijze zullen
vergeten en zij bidden U, met hunne oprechte gevoelens van dank en erkentelijkheid de uitdrukking hunner
ware hoogachting te willen aanvaarden.

Bovengaand verhaal zal verder vervolledigd worden met het verslag over de onderhandelingen van het plaat-
selijk, met het provinciaal hulpcomiteit.

Aldus gedaan te Willebroeck, den 10 April 1906.

Bij bevel:

De secretaris

De Burgemeester

Onleesbaar

Robert Peeters

Transcriptie: Gust Van Auwenis

Per trekschuit op de vaart... een aangename en plezierige reis

In deze tijden waarin alles snel en duurzaam moet gaan maar waarin we dagdagelijks veel tijd verliezen in vervuilde files, is mobiliteit en als onderdeel daarvan ons openbaar vervoer meer dan ooit een heet hangijzer. In de zoektocht naar meer propere en efficiëntere manieren om transport en personenvervoer te organiseren, komen terecht - ook de waterwegen in het vizier en dat geldt dan ook voor onze aloude Willebroekse Vaart.

Wie de afgelopen jaren ons tijdschrift regelmatig las en zijn geschiedenis een beetje kent, weet dat dit in 1561 geopende kanaal behalve voor oorlogsgeweld (zie verder in deze editie), ook zorgde voor welvaart en bedrijvigheid. Niet voor niks staat op het plafond op de bovenverdieping van het oude sashuis in Klein-Willebroek nog steeds de wijsheid te lezen dat 'Welvaeren wordt benyt'.

Vandaag de dag is iedereen zich weer meer en meer bewust van de kwaliteiten en het potentieel van de waterwegen en meer in het bijzonder van ons kanaal. Niet alleen het transport van goederen doet het goed, ook toeristische boottochten zijn populair én de op initiatief van de vzw Kanaaltochten Brabant tussen Vilvoorde en Brussel ingelegde 'kanaalbus'. Die brengt pendelaars, toeristen en (andere) dagjesmensen volgens een vooraf bepaald tijdstip naar onze hoofdstad en terug naar huis.

Wie denkt dat iemand daarmee het warm water heeft uitgevonden, vergist zich. Reeds kort na het openen van de 'Bruesselsche Schipvaart', zoals reeds gezegd in 1561, gaf Filips II aan de stad Brussel toelating om *"ten gerieve van den gemeynen coopliden ende andere ingeseten onser landen van herweerts overe"* en met *"sekere menighte van schuyten ende schepen"* openbaar vervoer te organiseren op de nieuwe waterweg, iets wat we voorzichtig een wereldprimeur zouden kunnen noemen, alleszins in onze contreien.

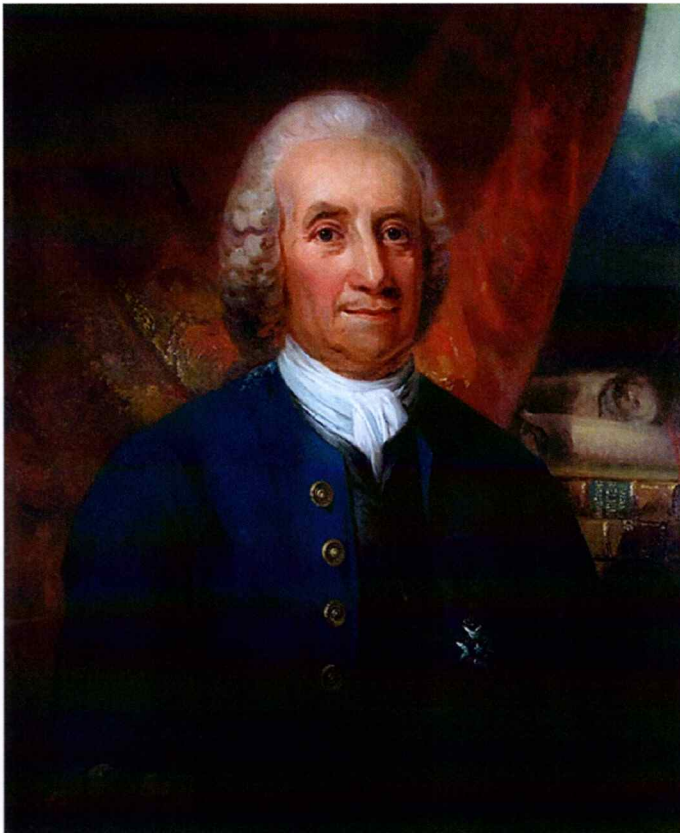
Hoe verliep nu dit openbaar vervoer avant-la-lettre? Twee documenten geven hier een mooi beeld van: *"Beschreibung seiner Reisen durch Frankreich, die Niederlande, Holland, Deutschland und Italien"* van de Duitse natuurkundige en schrijver Heinrich Sander (uitgegeven in Leipzig in 1783) en een reisverslag van de Zweedse wetenschapper en godsgeleerde Emanuel Swedenborg.

Heinrich Sander (1754-1782) reisde in 1776 per trekschuit van Brussel naar Klein-Willebroek en vervolgens per koets verder naar Antwerpen. Over zijn reis schreef hij in bovenvermeld reisverslag het volgende.

"Tijdens deze tocht leerde ik voor het eerst de trekschuiten of barken, die door paarden getrokken worden, kennen. Men rekt voor de reis van Brussel slechts op 8 uren, maar ik kwam toch pas om 5 uur 's avonds in Antwerpen aan. Iedere dag vertrekt de schuit in Brussel om 8 uur. De trap en het kantoor waar men betaalt, gaan om half acht open. Men betaalt voor zichzelf en

Dit reisverslag van 1783 van de Duitse natuurkundige Heinrich Sander biedt een mooi impressie van hoe de reis per trekschuit tussen Brussel en Klein-Willebroek, en verder per koets vanuit Boom richting Antwerpen verliep (afb. Deutsches Textarchiv).

Ook de Zweedse geleerde Emanuel Swedenborg, een van de pleitbezorgers voor de invoering van het metrieke stelsel, maakt een reis per trekschuit over 'onze' vaart en beschreef de tocht als 'aangenaam en plezierig' (afb. Wikipedia Commons).

een koffer maar 29 sous tot in Antwerpen, en ontvangt een getekend stukje lood. De schuiten zijn groot, hoog en mooi. Achteraan is een deel van het dek overdekt en er zijn ook enkele rijen zitplaatsen met kussens. Vooraan en in het midden zet men de koffers. De kleine pakjes legt men in gevlochten korven waarop men gaat zitten. Beneden zijn kleine, aardige kamers, een keuken met een oven, thee, koffiegerei en dergelijke. Wie onder dak en op een kussen wil zitten, betaalt per uur 6 liards extra en ook voor de plaatsen in de kamers beneden moet men bijbetalen. Men spant de paarden aan een lang touw dat van bovenaan de mat neerdaalt. Soms trekken twee paarden, soms drie de schuit. Vaak zit er een man op een van de paarden; anders loopt hij ernaast. Men verandert onderweg vier keer van paarden en bark. Gewoonlijk vindt het verschepen plaats bij een klein dorp, waar de lieden reeds gebak, gebrad, worsten en dergelijke klaar hebben. Iedere reiziger draagt zijn bagage mee. De koffers worden door de schipper op een slede uit de schuit van het ene schip in 't andere gebracht. Iedereen haast zich om weer een goede plaats te hebben. Als men weer vertrekt, blaast men op de hoorn om de reizigers uit de huizen samen te roepen. De paarden trekken de schuit uur aan uur. Het kanaal is breed genoeg voor twee schuiten en loopt vijf uur rechtdoor. In het begin ziet men langs beide kanten de mooiste wandelingen van Brussel, dan weiden, velden, landhuizen, kleine dorpen en

een weinig bos. Bij elke wisseling der schuiten is een dok, daarin machines die het water doen stijgen en weer in het volgend kanaal brengen."

Sander, die de rivier de Rupel nog vermeldt onder haar oude benaming 'Schelde', is niet te spreken over de koetsen tussen Boom en Antwerpen. "Pas is men overgestoken met het eerste schip of men vecht om een plaats in de rijtuigen. Ik kroop langs het venster naar binnen. Er zaten vijftien personen in de koets. Men zit er heel gedrongen." Over de reis zelf toont Sander zich dan weer wél tevreden: "De weg naar Antwerpen is een tweeënehalf uur lange, rechte en zeer aangename baan. Men ziet de torens van de stad wel anderhalf uur van tevoren."

Ook de Zweedse geleerde Emanuel Swedenborg (1688-1772), die volgens verschillende bronnen als een genie mag worden beschouwd, vergelijkbaar met Leonardo da Vinci, deed de tocht op het kanaal per trekschuit, zij het dan in omgekeerde richting. In een van zijn talrijke reisverslagen, schrijft hij hier als volgt over.

"Daarna nam ik plaats in een grote trekschuit, veertig ellen lang en zes ellen breed (in Brabantse el ongeveer 28 x 4 meter), voorzien van mooie vertrekken: cabines, keukens en andere plaatsen, en vooraan een tent waar men kon neerzitten. Het was een aangename en plezierige reis. Langs beide zijden van het kanaal stonden mooie bomen. De mensen waren heel vriendelijk: hun beleefdheid stak voordelig af tegen de grofheid en de onbeschaafdheid der Hollanders."

Bij die laatste krasse uitspraak moeten we eerlijkheids halve vermelden dat het wel de "Hollandse" Rijkswaterstaat was die binnen de korte periode van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830) de aanzet gaf voor de modernisering van onze Vaart - met in onze eigen gemeente in het bijzonder de plannen voor het verplaatsen en vergroten van de sluis van Klein-Willebroek. Die laatste werken konden niet verhinderen dat het openbaar vervoer op het kanaal met de gestage verbetering van de wegen én de komst van de trein in 1835 uiteindelijk verdween. Dat het de voorbije jaren aan een heropleving toe is, is in het licht van deze geschiedenis een mooi gegeven, ook al komt de tegenwoordige kanaalbus dan niet meer tot in Klein-Willebroek én verloopt de reis vandaag de dag iets minder idyllisch dan hierboven beschreven.

Kevin Polfliet

Bronnen:

"Trekschuiten op de Willebroekse vaart, het oudste kanaal van Noord-Europa." (Blogartikel van Jan Lampo, 2014); Wikipedia; website swedenborggenootschap.nl; Deutsches Textarchiv.

Vroeger en nu |

Terwijl veel van de beelden die we in de reeks 'Vroeger en nu' al naast elkaar plaatsten, een mettertijd sterk gewijzigd straatbeeld vertoonden, kan dit laatste niet zozeer gezegd worden als we een oude en nieuwe opname vergelijken van de Constant Broekmeyerstraat, in de vanaf begin jaren 1950 aangebouwde wijk tussen de Ringlaan en de Breendonkstraat, ietwat hoogdravend 'Willebroek-Stad' genoemd. Op de hoeveelheid groen (!) en het model en de hoeveelheid wagens na is deze straat niet zo erg veel gewijzigd. Zelfs de postbus centraal op de foto staat er nog steeds, al behoort die intussen niet meer tot de Belgische Posterijen maar aan 'BPost'... (foto's GAW/K. Polfliet)

Rechtzetting: niet twee maar vijf Willebroekse bruggen vernield in 1940

In ons vorig nummer publiceerden we op pagina 20 de tekst van een gemeentelijk ambtenaar over de situatie van de gemeente in 1940. Hij vermeldt bij schade dat er "2 bruggen gesprongen zijn"! Op 17 en 18 mei werden in Willebroek de 5 bruggen vernield! Verder langs de Willebroekse vaart, Zenne, Schelde en Rupel werden er nog eens zoveel opgeblazen. Hieronder een chronologisch overzicht van de gebeurtenissen en wat verdere toelichting bij de feiten die zich voordeden én de toen gevallen slachtoffers.

10u10 - Wegbrug Vilvoorde
10u15 - Spoorbrug Kapelle-op-den-Bos
10u23 - Wegbrug Humbeek
12u10 - Geniebrug op boten tussen Kapelle-op-den-Bos en Humbeek
12u20 - Wegbrug Kapelle-op-den-Bos
13u00 - Wegbrug Verbrande Brug
13u50 - Spoorwegbrug Willebroek
14u00 - Wegbrug Tisselt
16u00 - Wegbrug aan Dr. Persoonlaan
16u30 - Spoorbrug Rupel Boom
16u45 - Spoorbrug over kanaal te Ruisbroek
18u00 - Kleine Wipbrug Klein Willebroek
18u00 - Het beweegbare brugdeel van de Wed. Van Enschootbrug
Rond 12u20 de bruggen van Hombeek, Leest en Heffen

De reden van dit alles was de doorbraak van Duitse Panzers op 13 mei aan de Maas bij Yvoir en Sedan. Om een mogelijke omsingeling door de Duitsers te vermijden moesten Belgen en Britten en Fransen de goed ingerichte KW-linie (met bunkers) verlaten en terugtrekken achter de Schelde.

De 1ste Infanterie Divisie kreeg opdracht om met haar 3 regimenten stand te houden aan het kanaal tot alle aangewezen troepen uit de KW-linie waren gepasseerd. Door de vernieling van vele bruggen werd de opmars van de

De spoorbrug was slechts één van de vijf bruggen die in de meidagen van 1940 vernield werden en pas jaren later definitief zouden worden vervangen (foto familie X. Van den Bogaert)

vijand vertraagd. En er zijn vele waterlopen in ons land die zuid-noord lopen.

In Willebroek werd het 3de Linie gepositioneerd van de spoorbrug tot aan het nu verdwenen sas. Vanaf het sas tot Tisselt waren er geen Belgische soldaten aanwezig. Tijdens de urenlange wederzijdse beschietingen met kanonnen en andere wapens werden vele huizen op de Westdijk-Groene laan en op de Oostdijk vernield. Rond 23 uur raakten de Duitsers via de sluisdeuren en zwemmend over het kanaal.

Om 1 uur (18 mei) na een korte beschieting dreef de 9de compagnie onder Luitenant Heeren de vijand terug over

Lijst van de 21 gesneuvelde Belgische militairen op 17 en 18 mei 1940

Eenheid	Geboren	Naam, voornaam, Rang, Woonplaats
9cie/IIIbon / 3e Linie	17-04-1918	Buysse Lodewijk Ivo, soldaat, uit Evergem.
9cie/IIIbon/ 3e Linie	03-12-1916	De Clercq Hector, soldaat, uit Rozebeke.
9cie/IIIbon/ 3e Linie	09-02-1916	De Pauw Albert Medard, soldaat, uit Evergem.
9cie/IIIbon/ 3e Linie	04-12-1916	Devos Robert Michel, soldaat, Sint-Baafs-Vijve.
9 cie/IIIbon/ 3e Linie	08-10-1917	Elms Polydoor Constant, korporaal, uit Gent
9 cie/IIIbon/ 3e Linie	14-07-1916	Hoste Albert, soldaat, uit Deinze.
9 cie/IIIbon/ 3e Linie	13-04-1917	Impens Albert Joseph, korporaal, uit Oordegem.
9 cie/IIIbon/ 3e Linie	23-04-1918	Van den Driessche Alfons, soldaat, uit Zele.
6 cie/ IIbon/ 3e Linie	29-12-1916	De Vos Arthur Maurice Henri, soldaat, uit Torhout.
7 cie/ IIbon/ 3e Linie	09-04-1920	Wyngaert Adolf Ferdinand, soldaat, uit Adinkerke.
10cie/IIIbon/ 3e Linie	25-04-1918	Retsin Alois Modest Andreas, soldaat, uit Wielsbeke
12cie/IIIbon/ 3e Linie	09-06-1918	De Backer Arthur, korporaal seiner, uit Hofstade
12cie/IIIbon/ 3e Linie	03-02-1909	De Meester Gérard, Luitenant Mitrailleurs, Brugge. Dodelijk verwond.
14cie/IVbon/ 3e Linie	04-04-1915	Buyle Theophiel, soldaat, uit Lokeren.
14cie/IVbon/ 3e Linie	02-12-1914	Plas Albert, onderluitenant 47mm kanonnen, uit Sint-Amandsberg.
15cie/IVbon/ 3e Linie	02-08-1918	Defever Leon Jean, korporaal, uit Bredene
? 3e Linie	21-06-1918	De Muynck Albert, soldaat, uit Zelzate.
? 3e Linie	?	Bossuyt Gerard, soldaat, uit Moeskroen.
10cie/IIIbon / 4e Linie	25-04-1916	Watry Albert, soldaat, uit Moeskroen.
4e Linie	28-03-1919	Rossius Frederic Louis Joseph, korporaal, uit Vottem
10cie/IIIbon/ 9e Linie	27-03-1913	De Backer Gregoire Raymond Richard G.V., sergeant, uit Jette.
10cie/IIIbon/ 6e Linie	29-12-1915	Demia Lodewijk Albert, soldaat, uit Antwerpen

Enkele van deze militairen waarvan we een afbeelding terugvonden:

Kpl Defever
Mortieren

Lt De Meester
Mitrailleurs

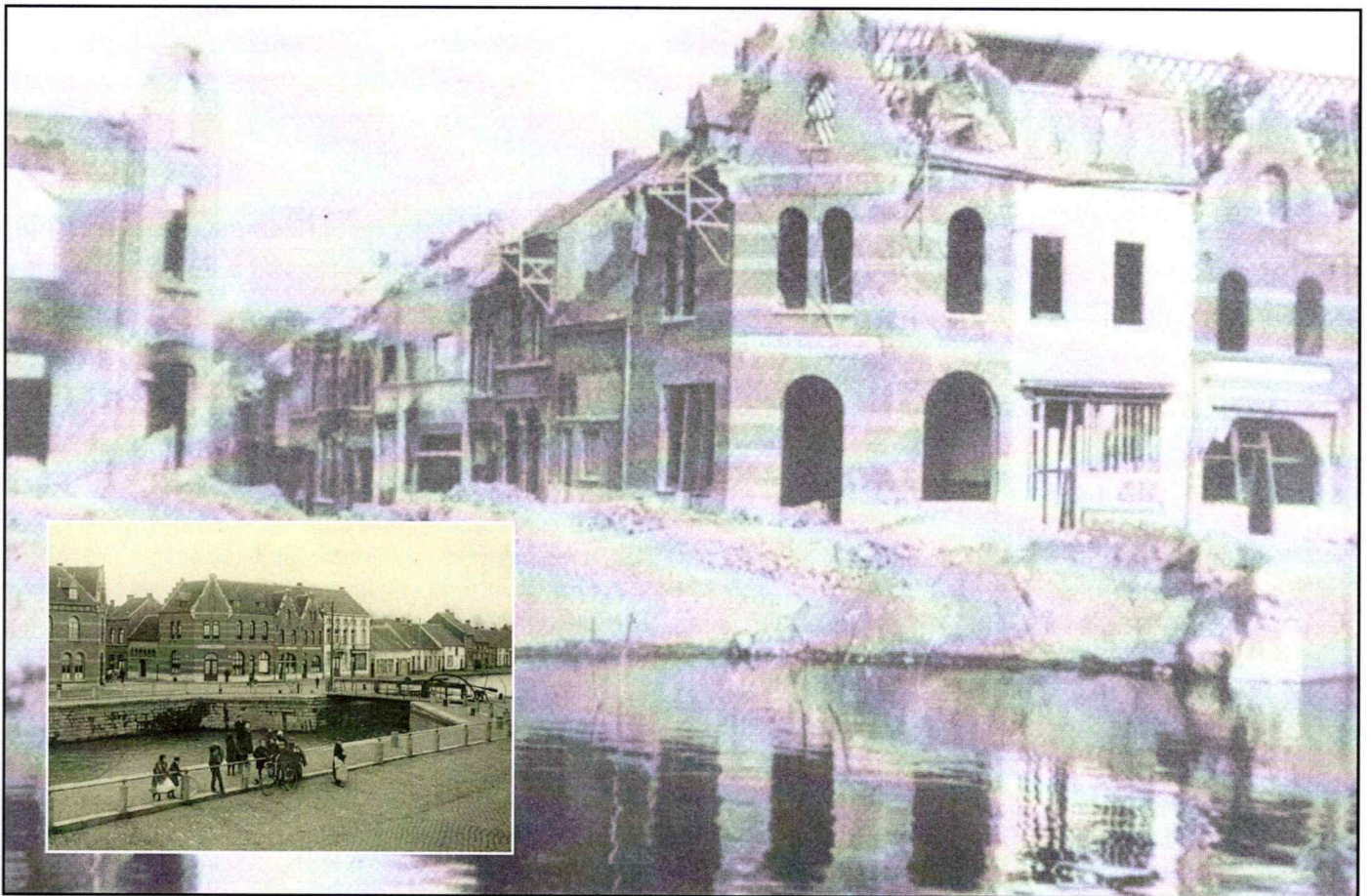

Sdt Retsin
Fuselier

Sdt Van Driessche
Fuselier

de vaart. Bij deze tegenaanval lieten 8 Belgische soldaten het leven. In totaal vielen er 21 van onze militairen, meestal geboren op het einde van WO1 of kort erna. Het gemeentelijk archief vermeldt 5 gesneuvelde Duitse soldaten te Willebroek en 3 te Blaasveld. Inwoners van de gemeente meldden dat er na de gevechten méér gedode Duitsers geladen werden in lege bevoorradingscamions. Die dag zaterdag 18 mei trokken eindelijk de laatste soldaten van de 15de Infanterie over de wegbrug te Boom.

Een vooroorlogs beeld van de wegbrug ter hoogte van de Mechelsesteenweg (inzet) en een blik op de in mei 1940 aangebrachte vernielingen. Van de brug zelf blijft niets meer over en tal van huizen zijn zwaar beschadigd. Op de hoek van de Mechelsesteenweg en de Oostdijk, rechts op de foto, bevond zich de herberg 'Het Brughuis' van 'Piet van 't Sas', vader van François De Pauw, alias 'De Kicker' (foto GAW/E. Geens).

Van deze brug uit 1939 vlogen om 10u50 drie overspanningen in de Rupel. Een kwartier later onderging de "Boulevard brug" hetzelfde lot. Om 18 uur ging de Temse spoorbrug de lucht in.

Het vernietigen van deze 15 bruggen had slechts een beperkte impact op het oorlogsgebeuren, want de Duitsers hadden voldoende geprefabriceerd brugmateriaal. Na de gevechten werden her en der noodbruggen en pontons gelegd. In juni 1940 werden de "Boulevardbrug" en de spoorbrug Ruisbroek hersteld met een vast deel door de "Ateliers de Construction de Willebroek". Voor de Rupelbrug van 1939 duurde het herstel tot 1941.

De twee interbellumbruggen te Willebroek werden door de terugtrekkende Franse genie grondig met (te)veel springstof vernield. In ons vorig nummer werd al gemeld dat bij de spoorbrug de centrale pijler werd gespleten waardoor het herstel zou uitblijven tot na de oorlog. En alle 18 huizen van de "Cité" op de Oostdijk werden onbewoonbaar. De Belgische genie werkte spaarzamer!

Aan de wegbrug Mechelsesteenweg woonde herbergier Piet van 't Sas, vader van François De Pauw. Tijdens de voorbereidingen van de Fransen, vroeg hij aan lieutenant Moïse of zijn café veel schade zou lijden. Als antwoord kreeg hij een kort "Mais non, Monsieur". Op de foto kan je de schade zien: de huizen, het volledige weggeslagen bruggenhoofd, zelfs de heipalen zijn verdwenen.. In de oorlogsjaren kwam er een noodbrug met 2 afgezonken delen en een drijvend middenstuk, dat voor de scheepvaart opzij werd gesleept. Je was door het uit- en inslepen gemakkelijk 40 minuten kwijt. In 1952 kwam er de Vredesbrug, monster van ijzer en staal.

Van drie soldaten van het 3de Linie die sneuvelde bij het strijdgevoel in onze gemeente, werden de lichamen niet opgeëist door hun familie: Buyle Theophiel, Wijngaert Adolf en Devos Arthur. Ze liggen nog steeds op de militaire begraafplaats van Willebroek. Hun graven vormen de stille getuigen van een donkere en soms wat vergeten periode uit onze Willebroekse en vaderlandse geschiedenis, die we hierbij dan ook graag nog eens in het (juiste) daglicht stelden.

De Grote Oorlog (1914-1918): gesneuvelde soldaten, inwoners van Willebroek (deel 2)

Op het grondgebied van de gemeente Willebroek bevindt zich achter het Oorlogsmonument aan de Dendermondse Steenweg een Belgische Militaire Begraafplaats (BeMB). Deze wordt beheerd en onderhouden door het Ministerie van Defensie sedert 2004. Defensie is ook alle BeMB aan het heraanleggen, de grafzerkjes worden opgekuist en de bronzen platen worden opgepoetst.

Achter het oorlogsmonument staan ook enkele arduinen grafzerkjes die niet onderhouden zijn en door ouderdom en inwerking van allerlei vervuilingen niet meer leesbaar zijn. Het niet onderhouden van deze zerkjes zal ook deels liggen aan het uitsterven van de families en aan de verschillende gemeentebesturen die er jaren niets aan gedaan hebben. Nu met de herdenking van het begin van de Grote Oorlog zijn deze terug in de belangstelling gekomen.

Achter het Oorlogsmonument liggen niet alleen gesneuvelde Willebroekenaren maar ook opgeëiste personen, weerstanders en politieke gevangenen.

BOEY Joseph Henri

Geboren te Willebroek 12 augustus 1890
Overleden te Boirs op 3 augustus 1914
Soldaat bij de Karabiniers Wielrijders 1ste Bon, 3de cie
Klas: 1910 - Stamnummer: 56365 – Militair dossiernummer: 3173646

Kreeg 6 frontstrepen
Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Joseph is de eerste Willebroekse soldaat die omkwam. Hij verongelukte tijdens de dienst.

BORGHYS Hendrik Emiel

Geboren te Willebroek 23 oktober 1893
Overleden te Wijgmaal op 12 september 1914
Soldaat bij het 5de Linierement, cie mitrailleurs
Klas: 1913 – Stamnummer: 58808 - Militair dossiernummer: 3177813

Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Tijdens bloedige gevechten in de sector sneuvelde hij op 12 september 1914 en werd begraven te Wakkerzeel. Na de oorlog werd hij ontgraven en overgebracht naar Willebroek.

DALEMANS Jan Frans

Geboren te Willebroek op 4 mei 1888 en overleden in Berchem op 1 januari 1920
Soldaat 25ste Linierement
Klas: 1908 – Stamnummer: 54491 - Militair dossiernummer: 6154983

Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II; Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille 1914-1918.

Jan werd opgeroepen te Willebroek voor loting op 2 juni 1908. Trok het lotnummer 68 en moest zijn legerdienst gaan vervullen. Bij de mobilisatie werd het 5de Linierement ontduddeld en ontstaat het 25ste Linierement. Hij overleed in 1920 in het Militair Hospitaal te Berchem. Aan wat hij overleed is een raadsel.

DE BRUYN Arthur Victorine Hyacinthe

Geboren te Willebroek op 23 december 1883 en overleden te Willebroek op 10 april 1919
Soldaat Belgische Luchtvaart, 4de groep, 10e escadrille
Klas: 1903 – Stamnummer: 863 - Militair dossiernummer: 2009605

Hij kreeg 6 frontstrepen
Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II; Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille 1914-1918.

Arthur deed dienst bij de Karabiniers. Bij de slag aan de IJzer werd hij ziek en werd opgenomen in het hospitaal, na zijn ontslag werd hij toegevoegd aan de hulptroupen van de genie. Hij muteerde naar de afdeling luchtvaart in Calais. Hij keerde ziek terug naar huis waar hij overleed.

DE DECKER Isidoor

Geboren te Willebroek 3 oktober 1893 en overleden in De Panne op 20 november 1915
Soldaat 9de Linierement, 3de Bon, 11de cie
Klas : 1913 – Stamnummer : 59279 – Militair dossiernummer : 2273630

Hij kreeg 1 frontstreep
Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II; Oorlogskruis; IJzermedaille; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille 1914-1918.

Tijdens een opdracht in bevolen dienst op 20 november 1915 te Oud-Stuivekenskerke werd hij zeer zwaar gewond aan het hoofd. Hij werd overgebracht naar het hospitaal l'Océan in De Panne, hij overleed aan zijn verwondingen en werd in Adinkerke begraven, hij werd na de oorlog ontgraven en naar Willebroek overgebracht.

MEYS Hendrik Jean François

Geboren te Willebroek 18 februari 1894
Overleden te Hoogstade op 16 oktober 1918
Soldaat 15de Linierement, 1ste Bon, 2de cie
Klas: 1914 – Stamnummer: 1147 – Militair dossiernummer: 2064532

Ontving 6 frontstrepen
Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Tijdens de grote doorbraak in september 1918 werd hij zwaar gekwetst en afgevoerd naar het hospitaal te Hoogstade. Hier zou hij overlijden aan zijn verwondingen op 16 oktober 1918. Hij werd begraven op het kerkhof van Sint-Rijkers en na de oorlog overgebracht naar het erepark te Willebroek.

SMEDTS Rosalie Jean Hubert

Geboren te Willebroek op 2 juni 1893
Gesneuveld op 10 oktober 1918 te Houtem
Soldaat van het 9de Linierement, 9de cie
Klas: 1913 – Stamnummer 59365 – Militair dossiernummer: 2359334

Hij kreeg 7 frontstrepen
Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Zijn regiment kon zich veilig terugtrekken achter de IJzer. Daar moesten zij wacht lopen. Tijdens gevechten te Merkem op 17 april 1918 werd hij zwaar gewond, werd afgevoerd naar het militair hospitaal "Doortje" te Houtem. In dit hospitaal overleed hij aan zijn verwondingen.

SOMERS Ferdinand François Jean

Geboren te Willebroek op 8 september 1893
Overleden op 29 september 1918 in Villiers-le-Sec
Sergeant 6de Linierement
Klas: 1913 – Stamnummer: 73282 – Militair dossiernummer: 338342

Hij ontving 5 frontstrepen
Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Ferdinand werd bevorderd tot korporaal op 1 januari 1914. Op 26 juni 1917 werd hij sergeant. Hij kreeg een functie in het hospitaal te Villiers-le-Sec (Frankrijk). Daar werd hij ziek en zelf opgenomen in het hospitaal, daar is hij overleden aan Spaanse Griep (?)

STEENACKERS Jean François

Geboren te Willebroek 22 december 1892
Gesneuveld op 2 oktober 1914 te Duffel
Wachtmeester 1ste artillerie, 12de batterij
Klas: 1912 – Stamnummer: 23827 – Militair dossiernummer: 3274159

Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Jan sneuvelde in de sector rond Duffel en werd er ook begraven. Na de oorlog werd hij ontgraven en overgebracht naar Willebroek.

SWITTERS Clement Louis

Geboren te Willebroek op 4 juli 1892
Gesneuveld op 20 juni 1915 te Woumen
Soldaat V.d.g (oorlogsvrijwilliger) 2de genie, 2de Bon, 3de cie
Klas: 1914 – Stamnummer 2280 – Militair dossiernummer: 3274732

Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Louis meldde zich op 6 augustus 1914 als oorlogsvrijwilliger. Hij kon zich veilig terugtrekken achter de IJzer. Tijdens genie werkzaamheden in de loopgrachten te Woumen sneuvelde hij op 20 juni 1915. Hij kreeg geen vermelding op de gedenkplaat in de St-Niklaaskerk te Willebroek maar wel op de gedenkplaat van het atheneum Pitzemburg te Mechelen.

VAN BERCKELAER Joseph Jean

Geboren te Willebroek 10 oktober 1894
Overleden op 4 december 1918 in Antwerpen
Soldaat 17de Linierregiment, 1ste Bon, 4de cie
Klas: 1914 – Stamnummer: 959 – Militair dossiernummer: 3448122

Ontving 5 frontstrepen
Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II;
Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille
1914-1918.

Jean moest zich aanmelden in het Belgisch opleidingscentrum te Honfleur (F). Met het 17de Linierregiment nam hij deel aan de grote doorbraak van midden september 1918 tot 11 november 1918. Jean overleefde alles. Bij zijn thuiskomst werd hij ziek en werd opgenomen in een hospitaal in Antwerpen. Daar overleed hij aan Spaanse Griep.

VAN RECK François

Geboren te Willebroek 16 augustus 1886
Gesneuveld op 28 september 1914 in Lier
Soldaat 7de Linierement, 1ste Bon, 1ste cie
Klas: 1906 – Stamnummer: 54279 – Militair dossiernummer: 60133699

Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II; Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille 1914-1918.

Frans werd voor loting opgeroepen in Willebroek. Hij trok het lot nummer 99 en moest zijn legerdienst vervullen. Hij was smid te Willebroek. Hij nam deel aan twee uitvallen uit de versterkte plaats Antwerpen. Tijdens het terugtrekken naar Antwerpen werd hij als vermist opgegeven. Hij werd eerst in Lier begraven en na de oorlog overgebracht naar het ereperk in Willebroek. Hij was gehuwd met Maria Elvira Clementina Rottiers.

WAGEMANS Corneille Franciscus Edouard

Geboren te Willebroek 26 februari 1894
Overleden op 18 oktober 1918 in Oostrozebeke
Soldaat 15de Linierement, 1ste Bon, 2de cie
Klas: 1914 – Stamnummer: 2039 – Militair dossiernummer: 3455044

Postuum ontving hij volgende eretekens: Orde van Leopold II; Oorlogskruis; Overwinningsmedaille en de Herinneringsmedaille 1914-1918.

Hij werd opgeroepen en naar Frankrijk op transport gezet naar het Belgische opleidingscentrum nummer 2. Na zijn opleiding werd hij ingedeeld bij het 5de Linierement. Tijdens de reorganisatie van het 5de Linierement muteerde hij naar het 15de Linierement. Tijdens de gevechten in Oostrozebeke sneuvelde hij op 18 oktober 1918. Hij werd begraven op de gemeentelijke begraafplaats van Meulebeke. Zijn familie liet hem na de oorlog overbrengen naar Willebroek.

Waarschijnlijk zijn er nog andere Willebroekenaren die sneuvelde. Sommige van hen werden op de begraafplaats in een familiegraf begraven, anderen zijn ontgraven of hun graf is in de loop van de jaren verdwenen.

René Pattyn

Bronnen

Foto's e.a. uit het eigen archief van de auteur.

Raadpleging van de originele dossiers van de gesneuvelden in het Kwartier Elisabeth, Eversestraat 1 te 1140 Brussel.
Het plaatselijk gemeentelijk archief.

SCALA = WILLEBROEK
Zondagen 14 en 21 Januari 1945

AMOR IS WISPELTURIG

door de **ROZEKNOP**

Prijzen: 10 en 5 fr.

Doek: 7 uur stipt

Elders in deze editie belichten we de namen die de drie 'straten' langs de bebouwde kanten van het Louis De Naeyerplein kregen. Daarbij verwezen we aan de kant van de zogenaamde 'Vergifstraat' naar de cinema (en latere dansaal) Scala, op de plaats waar zich tegenwoordig Blokker bevindt. Deze affiche uit 1945 maakt reclame voor een opvoering van het uit 1943 daterende stuk 'Amor is wispelturig' van de Nederlandse toneelschrijver Piet Mossinkoff, hier gebracht door toneelgroep De Rozenknop. Wat de precieze inhoud was van het stuk konden we niet meteen achterhalen, maar de vermelding '3 uren schaterlachen' klonk wel veelbelovend en Nederlandse kranten uit dezelfde periode gewaagden alleszins van een 'enorm succes'... (afbeelding GAW).

Mededelingen

Archief Vaertlinck

Centrum Jan Van Winghe, Capt. Trippstraat 33, 2830 Willebroek, lokaal 28. Elke tweede en vierde zaterdag van de maand van 09.00 tot 12.00 uur of op afspraak: rene.pattyn@telenet.be.

Agenda

Vanaf 29 september 2014 Tentoonstelling 'De Grote Oorlog' in Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk, elke dag van 9.30 tot 17.30 uur

Website

www.vaertlinck.be

www.facebook.com/vaertlinck

Meewerken

Heb je een vlotte pen of wil je op een andere manier een praktische of materiële bijdrage leveren aan onze werking, neem dan contact op met ons secretariaat: Molenweg 24, 2830 Willebroek, gsm 0477-266 537, rene.pattyn@telenet.be.

Eerste 'Prijs Gust Van Auwenis' uitgereikt aan... Gust Van Auwenis

Op 18 juni laatstleden werd oprichter en ere-voorzitter van Vaertlinck Gust van Auwenis in de bloemetjes gezet en bedacht met de eerste editie van een naar hemzelf vernoemde onderscheiding.

Schepen van Cultuur Maaïke Bradt en burgemeester Eddy Bevers (foto linksboven) tekenden present voor de uitreiking, die plaats vond in de lokettenzaal van het oude gemeentehuis in de August Van Landeghemstraat. Voorzitter van Vaertlinck Annie Van Dessel (foto linksonder) sprak namens het bestuur haar waardering uit voor zijn rol als oprichter van de werkgroep voor genealogie en heemkunde waaruit Vaertlinck groeide en prees hem voor zijn grote expertise als genealoog en kenner van oud schrift. Om Gust te danken voor zijn inzet besliste het bestuur van Vaertlinck een prijs in het leven te roepen.

Deze 'Prijs Gust Van Auwenis' zal voortaan door Vaertlinck worden uitgereikt aan personen en organisaties die zich verdienstelijk tonen op het vlak van genealogie, heemkunde en erfgoedzorg in onze regio. De eerste editie van de symbolische onderscheiding werd - hoe kan het ook anders? - aan Gust Van Auwenis zelf uitgereikt.

Proficiat, Gust!

CAFE - TAVERNE "CASINO"

Bij Chris

Oud Sasplein 3, 2830 Willebroek
(aan de brug)

Tel 03/886 68 70 - dinsdag gesloten

Anno 1905

- VERZORGDE SNACKS
- BRUSSELSE WAFELS
- PANNEKOEKEN
- DIVERSE BROODJES
- MILCKSHAKES
- IJSCOUPES
- VERSE FRUITSAPPEN

ZAKENKANTOOR NV VAN TRICHT

L. DE NAEYERPLEIN 16
2830 WILLEBROEK

Tel. 03-886 87 33 - 03-886 94 62

Fax 03-886 20 91

E-mail : yvette.vandemaële.15515@axa-bank.be

Alle wekdagen geopend van 9 - 12 uur en van 14 - 18 uur
Dinsdag- en zaterdagvoormiddag enkel na afspraak

VOOR AL UW BELEGGINGEN, BANKVERRICHTINGEN,
VERZEKERINGEN EN KREDIETEN

Het kantoor met de betere service !

Rijwielen - Naaimachines

Firma CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8

(aan de brug)

2830 WILLEBROEK

Tel. : 03/886 62 70 - 03/886 38 51

WOONDECORATIE PEPERMANS

Herman Vosstraat 46 – 2830 Willebroek

Tel. 03/886 68 23 – Fax: 03/866 15 00

Vast tapijt – Tapijten – Vouwdeuren – Textiel
Vloerbekleding – Gordijnen – Zonnewering
Onderhoud – Laminaat – Behangpapier – Verven |
Mengmachine

MEUBELEN J. VANDENBERGH

Brielen 5
2830 Tisselt
tel. 03-886 66 03
www.meubelenvandenbergh.be

Openingsuren: Maandag t/m zaterdag van 10 tot 18 u.
Zondag 13.30 tot 18u. en donderdag gesloten

THE BEST HARDWARE STORE IN BELGIUM

BOOZT.be

Dendermondsesteenweg 190

2830 Willebroek

Tel: 03/866.48.44

BE 0860.455.425

info@boozt.be

Openingsuren:

dinsdag tem zaterdag

open van 10hr tot 18hr

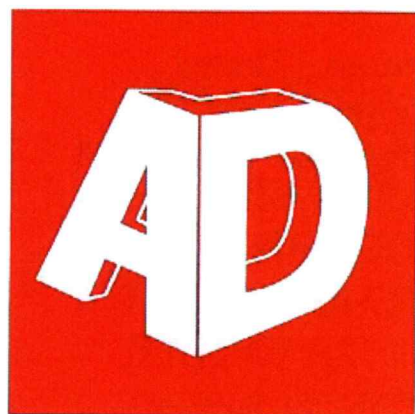
zondag, maandag en

feestdagen gesloten

www.boozt.be

WILLEBROEK
info@widinv.be
03 886 41 30

TEMSE - DE ZAAT
info@temdis.be
03 711 22 22

**Groep
Kerremans**

**Zakenkantoor
Kerremans & C°**
VERZEKERINGEN
BANK

OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILLEBROEK
TEL: 03/886.43.39
FAX: 03/866.57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

CBFA: 040356A-cB

**Vastgoed
Kerremans**

VERKOOP
VERHUUR
BEHEER

OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILLEBROEK
TEL: 03/886.43.39
FAX: 03/866.57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

BIV KERREMANS STEVE: 503785

Het Groene Huis

Bloemen en Planten
Geschenken

Grafdecoraties
Bruidswerk

Overwinningsstraat 163 B | 2830 Willebroek
tel 03 860 10 17 | gsm 0478 480 735

Creative cursussen

Bloemschikken Powertex

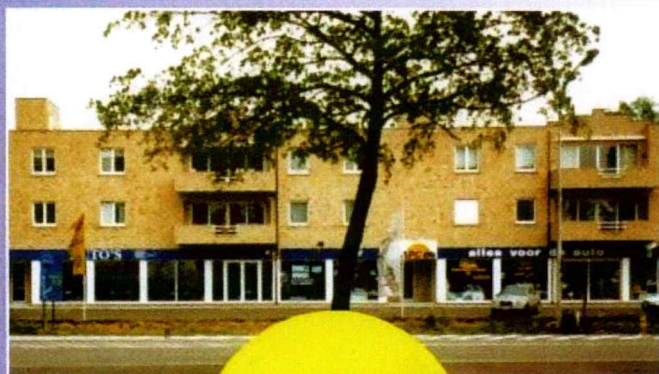
Mechelbaan 7 | 2801 Heffen
tel 015 277 553 | gsm 0478 480 735

www.hetgroenehuis.be

PLAZA
Bistro

Overwinningsstraat 161
2830 Willebroek
tel 03 860 49 88
www.plazabistro.be

APC

AUTO PARTS CENTER BVBA
ALLE AUTO-ONDERDELEN

- Groot- en kleinhandel
- Car-hifi - GSM's - carkits - navigatiesystemen
- Alarmen - blinderen autoruiten
- Wisselstukken en onderdelen: *remmen, filters, uitlaten, schokdempers, ...*
- Allesdraggers: skiboxen, sneeuwkettingen, ...
- Accessoires: *uitbouwkits, verlagingskits, spoilers, sportluchtfilters, ...*

Dendermondsesteenweg 212
2830 Willebroek
Tel. 03-886 35 06
willebroek@apc.skynet.be

Restaurant "BEUKENHOF"

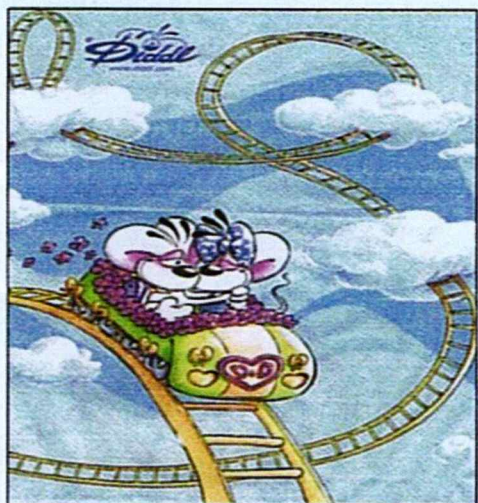
*Antwerpsestraat 300
2850 BOOM*

Tel.: 03/888.65.68

Fax.: 03/844.74.39

BOEKSKE

Voor al uw tijdschriften en kranten!
Aan huis besteld!
Eksklusief verdeler van :
DIDDL, TOPMODEL,
DARK DUDES, ROSALIE UND TRUFFEL

Voor al uw inkt en tonercartridges tot 50 % goedkoper
Overwinningsstraat 76 – Willebroek
Tel: 03.886.73.84

Jan maes

watches & jewellery

L.De Naeyerplein 31
2830 Willebroek
03/886 86 26

Bruul 85
2800 Mechelen

Overwinningsstraat 133
2830 Willebroek
03/860 70 10
orthoshop@otv.be
www.otv.be

Openingsuren

Dinsdag tot vrijdag
09.30 u tot 12.30 u
13.30 u tot 18.00 u
Zaterdag
09.30 u tot 16.00 u

SINONQUEL bvba

Ten Bergstraat 2
2830 Willebroek

tel. 03-886 66 85
fax 03-886 61 54
info@sinonquel.be

www.sinonquel.be

上海酒家

CHINEES RESTAURANT

SHANGHAI

Stationsplein 2

2830 WILLEBROEK

Tel. 03 886 74 96

Ruime parking

Maandagmiddag

Dinsdag

Zaterdagmiddag

GESLOTEN

**KEUKENCENTER
MASURE**

Totaalinrichting van vloer tot plafond

- keukens in alle stijlen
- van luxe modellen tot de budget-keukens
- ook badmeubelen en schuifdeuren
- wij tekenen uw eigen droomkeuken

**Kleine Amer 15
2870 Puurs-Kalfort**

Tel. 03 889 22 48 * fax 03 899 15 26

Open: ma-vr van 10-17 uur
zaterdag 10-18 uur
zondag gesloten

Bakkerij Philippe
Kerkstraat 26
2830 Willebroek
Tel: 30/886.65.09

5 Broodautomaten
Baeckelmannsstraat: Centeabank
Card. C ardiynlaan: Tisselt
Vennestraat: Willebroek
Bezelaarstraat: Blaasveld
Parochiaalcentrum: Ramsdonk

Café Knock-Palace

bij Patrick

August Van Landeghemplein 8
2830 Willebroek
Tel. 03/886 78 39

Donderdag gesloten

Café Central

Trendy café in 't centrum

August Van Landeghemplein 7
2830 Willebroek
Tel. 03/886 78 39

Dinsdag gesloten

Verzorgde bediening | Vergaderzaal beschikbaar

WIE HEEFT HET VOOR U IN WILLEBROEK?

Bij KBC Bank & Verzekering staat een cliëntvriendelijke, professionele en vooruitstrevende dienstverlening hoog in het vaandel. Meer dan 18 000 KBC-medewerkers staan hier garant voor. En daartoe behoren ook de medewerkers van het KBC-verzekeringskantoor en het KBC-bankkantoor in uw buurt.

KBC Bank & Verzekering
Dendermondsestwg. 17,
2830 Willebroek
tel. 03 860 75 30

KBC Verzekeringen
Spiessens & Wuyts BVBA
A. Van Landeghemplein 1,
2830 Willebroek
tel. 03 866 17 38
fax 03 866 21 45

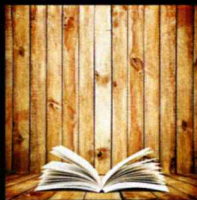
We hebben het voor u.

www.deprintfactory.be

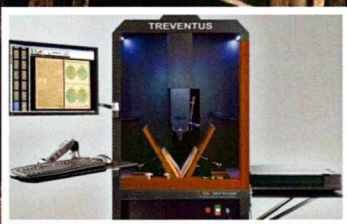
PRINT FACTORY

PRINT COPY SCAN MICROFILM
TOTAL DOCUMENT SERVICE

ALLE DRUKWERK DIGITAAL ARCHIEF SPANDOEKEN FOTOCANVAS TUINDOEKEN ETC...

MicrofilmTechniek

YES, WE **SCAN**

Print Factory

Residentie Talmar III
Dendermondsesteenweg 151/4
2830 Willebroek
03 866 25 25